

قطع اعتبار در اوج

تا پیش از قطع اعتبارات کشوری، خراسان رضوی پیشتاز قانون جوانی جمعیت و حمایت از مادران روستایی و عشایر بوده است

گزارش روز

روز

چند سالی است مسئولان از پیش بینی افزایش جمعیت سالمند و کاهش روند موالید در کشور می گویند، تاآنجا که اعلام شده است بیش از ۳۰ درصد جمعیت کشور در سال ۱۴۳۰ سالمند هستند و به این ترتیب، ایران را در زمره کشورهای سالمند قطعی، قرار خواهد داد، از این رو قانون جوانی جمعیت در سال ۱۴۰۰ تصویب شد تا در همه ابعاد، خانواده ها را برای فرزندآوری تشویق کند. حالا که صحبت از کوچک شدن خانواده

بر اساس ماده ۲۱ این قانون، دولت مکلف است در راستای اجرای بند «ب» ماده ۱۰۳ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، حداکثر شش ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون، با تقویت صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر نسبت به بیمه مادران خانه دار دارای سه فرزند و بیشتر اقدام کند. درخصوص مادران غیرشاغل دارای سه فرزند و بیشتر ساکن مناطق روستایی و عشایری صد درصد (۱۰۰٪) حق بیمه توسط دولت پرداخت می شود. همچنین با تولد فرزند چهارم و پنجم به ازای هر فرزند، دو ماه به سوابق بیمه ای بیمه گذار افزوده می شود. این بند از قانون جوانی جمعیت به شکل مستقیم به مادرانی اشاره می کند که شاید در بیشتر تسهیلات از قلم می افتند. علی اکبر عبادی نیا، مسئول امور کارگزاری های بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر خراسان رضوی، در این باره این گونه توضیح می دهد: دولت این قاعده قانونی را برای مادران

تشویق به فرزندآوری در روستا

دارای سه فرزند و بیشتر در روستاهایی اجرا کرد که از نظر جمعیتی، زاد و ولد کمتر از ۲۵ درصد دارند که برای عشایر هم همین قاعده شامل می شود. هنگامی که مرحله نخست این قانون در اسفند ۱۴۰۲ جرایمی شد، از مادران بین سنین هجده تا پنجاه سال دعوت می کرد تا برای دریافت این حق بیمه مراجعه کنند که همین اتفاق هم افتاده است و ما اکنون بر اساس اعتبارات تعلق گرفته برای استان، ۴۳ هزار و ۲۵۳ مادر را به صورت رایگان بیمه کرده ایم. او ادامه می دهد: تسهیلات دیگر این گونه بیمه شدن، دریافت دفترچه بیمه سلامت، بازنشستگی و از کار افتادگی است. پس از بیمه شدن اگر مادر در اثر بیماری یا حادثه ای دچار از کار افتادگی شود و در کمیسیون، از کار افتادگی بیشتر از ۶۶ درصد برای او تأیید شود، حقوق تحت تکفل او باشند، شرایط قانونی را طی خواهند کرد. بازنشستگی این مادران نیز از قانون کشوری تبعیت می کند که حداقل سن باید ۶۵ سال یا ۱۵ سال سابقه پرداخت بیمه باشد که محاسبه خواهد

شد.

او با وجودی که خراسان رضوی را پیشروترین استان در بیمه شدن مادران مشمول بیان می کند، به کمبودها هم اشاره می کند: «ما برترین استان در بیمه کردن مادران هستیم؛ زیرا به محض اجرایی شدن قانون، کارگزاری ها تبلیغات کاملی برای مادران کردند و تعداد زیادی را بیمه کردند اما این روند اکنون متوقف شده است؛ چون اعتباری را دولت به این بخش اختصاص ن داده است. اگر همچنان برای اجرای این قانون اعتبار برسد، بیمه شدن مادران دیگر را ادامه خواهیم داد». مسئول امور کارگزاری های بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر استان، اجرای این قبیل تسهیلات را عامل مشوقی برای فرزندآوری می داند و اضافه می کند: وقتی مادری که در روستا و مناطق محروم زندگی می کند، بداند پشتوانه ای برای دوران سالمندی یا از کار افتادگی دارد و از سوی دیگر هیچ هزینه ای به خانواده اش تحمیل نمی شود، برای فرزندآوری ترغیب خواهد شد؛ برای همین امیدواریم اعتبارات برسد و همه مادران مشمول را بیمه کنیم.

قانون جوانی جمعیت؛ خطای تمرکز بر تولد بدون توجه به کیفیت زندگی

به عنوان مثال، پژوهش های روان شناسی اجتماعی نشان می دهد که اضطراب اقتصادی و ناامنی شغلی، مهم ترین عامل تأخیر در فرزندآوری است، اما قانون بیشتر به مشوق های کوتاه مدت مانند وام و یارانه تکیه دارد و به اصلاح ساختار بازار کار و امنیت شغلی، کمتر پرداخته است. همچنین، غفلت از آموزش مهارت های فرزندپروری و تساب آوری خانواده ها، می تواند در بلندمدت پیامدهای معکوس ایجاد کند؛ چرا که خانواده های ناآماده برای تربیت فرزندان، به جای تقویت جمعیت سالم، ممکن است بار آسیب های اجتماعی را افزایش دهند.

پژوهشگر
مهدی پیر

قانون «جوانی جمعیت و حمایت از خانواده» یکی از مهم ترین اقدامات تقنینی کشور در دهه اخیر برای مقابله با بحران جمعیتی است. این قانون با هدف تشویق به فرزندآوری، ارائه مشوق های اقتصادی و تسهیل خدمات مرتبط، تدوین شده است. با این حال، تجربه اجرا و آکاوی ابعاد آن، نشان می دهد که فراتر از نقدهای تکرار شده ای چون کمبود منابع مالی یا تبعیض جنسیتی، ضعف هایی عمیق تر و کمتر دیده شده، در ساختار و فلسفه این قانون، نهفته است که می تواند مانع تحقق اهداف بلندمدت آن شود. در این یادداشت، سه دسته از این کاستی ها بررسی می شود.

یادداشت

۱. نگاه تک بعدی به مسئله جمعیت یکی از ضعف های پنهان این قانون، تقلیل مسئله جمعیت به «عدد فرزندان» است، درحالی که بحران جمعیتی ایران صرفا با شاخص باروری سنجیده نمی شود، بلکه به کیفیت سرمایه انسانی، عدالت اجتماعی و پایداری توسعه نیز گره خورده است. قانون مذکور بیشتر بر «افزایش کمی تولد» تمرکز دارد و ابعاد فرهنگی، روانی و اجتماعی خانواده، کمتر در آن دیده شده است.

۲. نبود رویکرد میان رشته ای در طراحی قانون جوانی جمعیت، محصول نگاه صرفا حقوقی واداری است، درحالی که پدیده جمعیت ذاتا میان رشته ای و نیازمند هم افزایی علوم پزشکی، اقتصاد، جامعه شناسی، روان شناسی و حتی فناوری است. بی توجهی به این پیوند ها در متن قانون، موجب کاستی هایی شده است که در اجرا آشکار می شوند. برای نمونه، بخش های مربوط به خدمات ناباروری به طور محدود به پوشش بیمه ای پرداخته اند اما پیوند آن با پیشرفت های نوین فناوری

کارآمد نیستند. درمقابل، خانواده های طبقات متوسط و برخوردار، بیشتر توانایی استفاده از این امتیازات را دارند. در نتیجه، قانون به طور ناخواسته می تواند به تشدید شکاف طبقاتی و توزیع نابرابر منابع بینجامد. از منظر حکمرانی نیز، این قانون فاقد نظام پایش و ارزیابی مؤثر است. داده های جمعیتی به صورت مقطعی جمع آوری می شوند و سازوکار شفافی برای سنجش اثر سیاست ها وجود ندارد. بدون چنین نظامی، اصلاح و بازطراحی سیاست ها امکان پذیر نخواهد بود.

● نگاه تک بعدی به قانون جوانی جمعیت قانون جوانی جمعیت در نیت و ظاهر خود تلاشی بزرگ برای مقابله با بحران کاهش جمعیت است، اما ضعف های پنهان در سه سطح نگاه تک بعدی به مسئله، نبود رویکرد میان رشته ای و گسست از عدالت اجتماعی، باعث می شود که اثرگذاری آن کمتر از انتظار باشد. برای اصلاح این وضعیت، لازم است سیاست گذاران ضمن عبور از رویکرد صرفا کمی، نگاه کیفی و جامع تری به سرمایه انسانی داشته باشند و با بهره گیری از علوم میان رشته ای و سازوکارهای عادلانه، بستری فراهم کنند که خانواده ها نه به اجبار یا مشوق موقتی، بلکه با امید به آینده ای پایدار و عادلانه، به فرزندآوری تمایل یابند.

جوانی جمعیت؛ ضرورت امروز و راهبرد آینده ایران

آن از منظر اقتصادی، اجتماعی و امنیتی، عمیق و پیچیده است. ایران، کشوری با تاریخچه جوانی جمعیت درخورتوجه در دهه های گذشته، اکنون در آستانه ورود به دوره ای بحرانی از نظر جمعیتی قرار گرفته است. نرخ تولد که در دهه ۷۰ و اوایل دهه ۸۰ روندی نزولی داشته، اکنون به سطحی رسیده است که اگر تغییرات اساسی رخ ندهد، در سال های آینده به پدیده پیری جمعیت و کاهش نیروی کار منجر خواهد شد. این مسئله نه تنها رشد اقتصادی کشور را تحت تأثیر قرار می دهد، بلکه ظرفیت دفاعی و بازدارندگی ملی را نیز به شدت محدود خواهد کرد؛ چه از پای افتادگان را نه توان پیوندن راه سازندگی است و نه قوت ایستادن در صف قوای نظامی. تجربه جهانی نشان می دهد که کشورهایی

پژوهشگر
زورنگه نگار
پیر

پیر، نگاه به فردا ندارد. او در دیروزهای دور، کار خود را کرده و راه خود را رفته است. فردا از آن کسانی است که صفحه اول دفتر خود را می گشایند برای نوشتن؛ کسانی که صفحات متعدد پیش رو دارند. کلید فردا را باید به اینان سپرد. از این منظر باید گفت جمعیت جوان، یکی از سرمایه های مهم هر کشور برای توسعه پایدار و امنیت ملی است. بر اساس آمارهای رسمی و تجربه جهانی، کشورهایی که توانسته اند جمعیت جوان و تحصیل کرده ای را حفظ و تقویت کنند، مسیر رشد اقتصادی، فرهنگی و سیاسی پویاتری را پیموده اند. اما در مقابل، روندهای پیری جمعیت و کاهش نرخ تولد، می تواند به سرعت تبدیل به بحران های بزرگ شود که پیامدهای

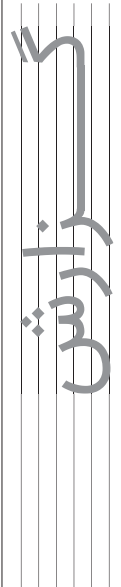
یادداشت

خواهند گرفت. بنابراین، مقابله با کاهش نرخ باروری و حفظ جوانی جمعیت، باید در رأس سیاست گذاری های کشور قرار گیرد. راهکارهایی مانند حمایت های اقتصادی از خانواده ها، بهبود شرایط بهداشتی و آموزشی، افزایش فرصت های شغلی برای جوانان و ارتقای فرهنگ فرزندآوری باید به طور جدی دنبال شود. در نهایت، جوانی جمعیت تنها یک شاخص آماری نیست، بلکه پایه و اساس امنیت، توسعه و اقتدار ملی ایران در دهه های پیش روست. بدون توجه جدی به این موضوع حتی بهترین سیاست های اقتصادی و دفاعی نیز ناکافی است و نمی تواند ایران را در تراز تمدنی و دیرسالی آن حفظ کند. مهندسی و اجرای طرح های تشویقی در زمینه فرزندآوری امروز نه هزینه بار کردن بر دوش کشور بلکه سرمایه گذاری برای فردای ایران است؛ ایرانی که باید بماند. هرچند ما نسل به نسل می رویم، ایران اما برای همیشه باید بماند.

۳۳ شنبه
۲۵ شهریور ۱۴۰۴
۱۳ شهریور ۱۴۰۴
شماره ۱۳۳۷

۱۳

پلیس، تصمیم گیرنده صدور گواهی نامه موتور برای زنان نیست

رئیس پلیس راهور تهران بیان اینکه رانندگی با موتور بدون گواهی نامه، تخلف نیست بلکه جرم است، گفت: پلیس در این زمینه تصمیم گیرنده نیست. به گزارش ایسنا، صدور گواهی نامه موتورسیکلت برای بانوان در حالی این روزها در سرخط خبرها قرار گرفته است که درباره قانونی بودن یا نبودن آن، اختلاف نظرهای زیادی وجود دارد.

سردار سیدابوالفضل موسوی پور، رئیس پلیس راهور، ادامه داد: ما تنها در راستای حفظ انضباط ترافیکی، مجری قانون هستیم و اگر این مسئله به قانون تبدیل شود، حتما آن را اجرا می کنیم.

او خطاب به بانوانی که درحال حاضر بدون گواهی نامه موتور، در معابر تردد می کنند، گفت: این مسئله تخلف نیست، بلکه جرم است و همکاران ما این افراد برخورد می کنند؛ چرا که هیچ کدام از این خانم ها گواهی نامه ندارند و ما نمی توانیم خلاف قانون عمل کنیم.

سردار موسوی پور ادامه داد: هر زمان که صدور گواهی نامه موتورسیکلت برای بانوان قانون شد و خانم ها گواهی نامه گرفتند، می توانند با موتور رانندگی کنند و از آن ها می خواهیم که مقررات را رعایت کنند و کلاه ایمنی سرشان بگذارند، اما درحال حاضر ما باید وضعیت موجود را کنترل کنیم.

شایسته سالاری برای حفظ نخبگان

معاون تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، شایسته سالاری را مهم ترین عامل حفظ نخبگان و کاهش مهاجرت در کشور دانست و گفت: متأسفانه ۱۰۰ نفر اول کنکور در رشته های علوم پزشکی، بیشترشان مهاجرت می کنند؛ به این دلیل که نمی توانیم این افراد را جذب کنیم. به گزارش خبرنگاران، دکتر شاهین آخوندزاده اظهار کرد: نخبگان ایرانی که در رشته های علوم پایه به خارج از کشور مهاجرت کرده اند، پس از مدتی به کشور بازمی گردند، اما متأسفانه در رشته های بالینی، حاضر به بازگشت به کشور نمی شوند؛ به طور مثال یک پزشک متخصص جراح مغز و اعصاب که در آمریکا مشغول به کار است، به سختی به کشور برمی گردد. او تصریح کرد: اما ایرانیانی که در رشته های علوم پایه در خارج از کشور تحصیل کرده و مشغول به کار شده اند یا اینکه از ایران مهاجرت کرده اند، پس از مدتی به کشور بازمی گردند. به اعتقاد او بهترین راهی که می تواند جذب نخبگان را افزایش دهد، شایسته سالاری است؛ به این معنی که اگر ما به جوان نخبه خود نشان دهیم که سی نفر از رؤسای دانشگاه، وزرای دولت، معاونان وزیر و... جزو نخبگان هستند، یعنی شایسته سالاری حاکم شده است. جوانان نخبه ما باید در این شرایط، انگیزه خدمت در کشور را پیدا می کنند. بنابراین یکی از مهم ترین دلایل مهاجرت، این است که نخبگان ما این شایسته سالاری را در کشور مشاهده نمی کنند.

سامان دهی تورهای طبیعت گردی

معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست با تأکید بر لزوم حمایت از توسعه گردشگری پایدار اظهار کرد: بهتر است تورهای گردشگری و طبیعت گردی، آموزش دیده و سامان دهی شود. به گزارش ایرنا، شینا انصاری در مراسم امضای تفاهم نامه میان سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی گفت: در چند سال گذشته آسیب های زیادی به محیط زیست و مؤلفه های زیستی وارد شده و این موضوع باعث شده است آسیب پذیری این مناطق افزایش یابد. او ادامه داد: سازمان حفاظت محیط زیست متولی حفاظت از ۱۲ درصد عرصه سرزمینی در قالب ۳۲۷ منطقه حفاظت شده و ۲۲۶ تالاب ثبت شده است که زیستگاه زیست مندان زیادی است و از ارزش حفاظتی بسیاری برخوردار است.

دسترسی راحت به دارو با شفاف سازی نرخ ارز

رئیس سازمان غذا و دارو گفت: هماهنگ سازی نرخ ارز توجه به سود تولیدکننده، امکان برنامه ریزی بهتر برای تأمین و تولید پایدار دارو را فراهم می کند. به گزارش میزان، مهدی پیرصالحی اظهار کرد: با تحقق این موضوع، می توان از نااهم انگي های قیمت جلوگیری کرد و اطمینان یافت که دارو های ضروری همواره در دسترس بیماران است. رئیس سازمان غذا و دارو تأکید کرد: شفافیت در قیمت گذاری، انگیزه شرکت ها برای تولید و تأمین دارو را افزایش می دهد و بدین ترتیب کیفیت خدمات دهی به بیماران، ارتقا می یابد.

تعیین تکلیف بیمه معلمان مدارس غیردولتی

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی گفت: بر اساس تفاهم نامه همکاری میان سازمان تأمین اجتماعی و سازمان مدارس، پوشش بیمه ای برای بیش از ۲۸۰ هزار نفر از معلمان و کارکنان مدارس غیردولتی فراهم می شود. به گزارش ایسنا، مصطفی سالاری ادامه داد: سازوکارهای اجرایی و اجزای تفاهم نامه با سازمان مدارس و مراکز غیردولتی، تعیین شده است. در قالب تفاهم نامه مذکور، موضوع ارائه خدمات درمانی به معلمان و موضوع بیمه مؤسسان این مراکز نیز در این تفاهم نامه پیش بینی شده است و شرایطی برای بازرسی و رسیدگی به اختلافات بیمه ای با حضور نماینده آموزش و پرورش فراهم خواهد شد. او درباره نحوه محاسبه کارکرد مشمولان این تفاهم نامه گفت: امکان ثبت و محاسبه سه ساعت اشتغال و پرداخت حق بیمه برای معلمان مدارس غیردولتی به صورت مجزا یا در قالب تجمیعی در چند مرکز، فراهم خواهد بود. سالاری یادآوری کرد: به منظور توسعه پوشش بیمه ای و فراهم آوری شرایط بیمه پردازی برای بهره مندی دوران بازنشستگی این گروه از بیمه شدگان، امکان تکمیل دوران بیمه پردازی به صورت اختیاری، پیش بینی شده است و معلمان و مشمولان این تفاهم نامه، می توانند به صورت غیرحضوری برای تکمیل دوران بیمه پردازی خود اقدام کنند و از مزایای آن بهره مند شوند.

داروخانه ها اجازه پس گرفتن دارو را ندارند

رئیس اداره امور داروخانه ها و شرکت های سازمان غذا و دارو گفت: داروخانه ها به هیچ عنوان، مجاز به پس گرفتن دارو از بیماران نیستند. به گزارش خبرنگاران، احمد نیا بیان کرد: با توجه به بند «د» ماده «۱» ضوابط اختصاصی اقدام دارویی و تجهیزات و ملزومات پزشکی، داروخانه ها به دلیل اطلاع نداشتن از شرایط نگهداری دارو در منازل و به منظور تضمین و اطمینان سلامت داروی تسخولی به بیماران، اجازه پس گرفتن دارو از مردم را ندارند. همچنین برای جلوگیری از اشتباه در مصرف، دارو باید در بسته بندی اصلی خود نگهداری شود. رئیس اداره امور داروخانه ها گفت: دارویی که پزشک برای بیمار خاصی تجویز کرده، ممکن است برای فرد دیگر خطرناک باشد، بنابراین هرگز داروهای خود یا دیگران را به بقیه تجویز نکنید.

اعلام مرحله دوم پرداخت های بازنشستگان

مرحله دوم پرداخت های معوقات متناسب سازی و افزایش حقوق، برای تمام بازماندگان، هم زمان با پرداخت حقوق شهرویی، از طریق بانک های عامل انجام می شود. به گزارش تسنیم، سازمان تأمین اجتماعی پیرو اطلاعیه ای اعلام کرد: مرحله دوم پرداخت های بازنشستگان، مستمری و یکپارچ برای تمام بازماندگان، هم زمان با پرداخت حقوق شهرویی از طریق بانک های عامل انجام می شود. همچنین مرحله سوم، مربوط به بازنشستگانی است که مجموع دریافتی حقوق و مزایای آنان، بیشتر از ۲۰ میلیون تومان باشد که بعد از پرداخت حقوق شهرویی انجام خواهد شد.